TÜRK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMALARI

Prof. Dr. Şükrü ELÇİN'e
ARMAĞAN

Yıl XXIX/1-2 1991

ANKARA
1993

FUZULÎ'NİN SU KASİDESİ'NE TERBİ

Şükrü Elçin Hoca'ya

Mikâyil BAYRAM*

Sarâyî'nin (Mikâil Bayram), Üstad-ı Muhterem Fuzûlî'nin Resul-i Ekrem Aleyhi's-Selâm'ın Na'tına Dair Olan Kaside-i Meşhuresine Yazdığı Terbî'dir.

Her kimin gönlünde od var ahtarır hemvâre su
Ahdarır bî-çâreler düşmüş olanlar dâre su
Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlare su
Kim bu denli dutuşan odlare kılmaz çâre su

Her ne cevr itsen yolundan dönmezem ayrılmazam
Hasretinden koy sel olsun eşkim asla silmezem
Âb-gûndur künbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhît olmuş gözümden künbed-i devvâre su

Mazhar-ı kuddus olup itmektesen etrâfı pâk
Hayy sırrından mıdır kim can tapır[1] feyzinle hâk
Zevk-i tîgimden acep yoğ olsa gönlüm çâk çâk
Kim murûr ile bıragur rehneler divâre su

Şevk-i dîdârın içün arz eyleyir eşyâ özün
Tâ ki nûrundan telezzüz eyleyüb görsün yüzün
Vehm ilen söyler dil-i mecrûh peykânın sözün
İhtiyât ile içer her kimde olsa yâre su

Koy havâ, toprak, tabîat hiç eziyet çekmesün
Tohm-i gül incinmesün hem tab'ı mihnet çekmesün
Suya virsün bağban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün tek virse min gülzâre su

Serteser müştâkdır âlem senin bir hattına
Resm idebilmez yüzün asla musavvır hattına
Ohşada bilmez gubârına muharrır hattına
Hâme tek bahmahdan inse gözlerine kare su

* Selçuk Üniversitesi, Öğretim Üyesi.

Matlabımdır gönlünün fânûsu eşkinlen dola
Izdırab-ı aşkdan gönlüm safâ-yi can bula
Ârızın yâdıyla nemnâk olsa müjgânım nola
Zâyi' olmaz gül temennâsıyle virmek hâre su

Adl-i Hak mihnet günü elbet virir hükm-i belîğ[2]
Hükm onundur ya geçer[3] ya hod çeker ef'âle tiğ
Gam günü itme dil-i bî-mârdan tîgin diriğ
Hayrdir virmek karanlık gicede bîmâra su

Eylemez butlâna[4] rağbet akl u irfan sâhibi
Sâki-yi bî-ma'rifet ahbâr-i bâtıl râgıbi[5]
Men lebün müştakiyem zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelir hüşyâre su

Geh gezir göklerde yellerlen olur rahmet nisâr[6]
Geh çiçekler el açıp âni edirler intizâr
Ravza-i kûyuna herdem durmayıp eyler güzâr
Âşık olmuş gâlibâ ol serv-i hoş-reftâre su

Suda âdet yâre meyl u yol taharri eylemek
Resm-i âşıkdır fedâ-yı can dimek pervâne tek
Su yolun ol kûydan toprak olup dutsam gerek
Çün rakibimdir dahi ol kûya koyman vare su

Sanmayın tek mende vardır ârzû-yi vasl-i yâr
Meyl-i vuslat ârzûsu serteser eşyâda var
Dost bûsi ârzûsiyle ger ölürsem dostlar
Kûze eyler toprağım sunun anınla yâre su

Dâmeni altında cem' olmuş kamu uftadeler
Sâye-i dâmânıdır mülk-i saâdet muhteser[7]
Serv serkeşlik kılur kumru niyâzından meğer
Dâmenin duta ayağına düşe yalvare su

Bend idüp gül bülbülü kendine reng u şengile[8]
Bûy-i güldendir öter şevkile hoş âhengile
İçmek ister bülbülün kanın meğer bir rengile
Gül budağının mizacına gire kurtare su

Rahmi, mâ-fihâyı[9] gülşen kılmış ehl-i âleme
Mu'cizatın hısn u cevşen[10] kılmış ehl-i âleme
Tiynet-i pâkini ruşen kılmış ehl-i âleme
İktidâ kılmış tarîk-i Ahmed-i muhtâre su

Ol emîn-i vahy-i Hakk u hem habîb-i bâ vefâ
Mürşid-i râh-i hakikat usva-i[11] ehl-i safâ
Seyyid-i nev'i beşer deryâ-yi durr-i istefâ
Kim sepüpdür mu'cizatı âteş-i eşrâre su

Zavrak-ı zerrini[12] olmuş âşiyân-ı âşıkîn
Zikri[13] Musa'nın elinden revnak u akdır yakîn
Kılmagiçün taze gülzâr-i nubuvvet revnakin
Mucizinden eylemiş izhâr seng-i hâre su

Hem beşerdir hem nebidir hem şefi' ü hem kerîm
Mu'cizatıyle anı techîz kılmış ol hakîm
Mu'cizi bir bahr-i bî pâyân imiş âlemde kim
Yetmiş andan bin bin ateş hâne-i küffâre su

Muciz-i bâkisi Kur'an'dır demişler bî-nîzâ'
Dostu düşmen bunda fikren eylemişler ictimâ'
Hayret ilen parmağın dişler kim itse istimâ'
Parmağından virdiği şiddet günü ensâre su

Yâr-i sâdıklar bulur mahşer günü oddan necât
Yoktur ol gün düşmeninden bedter u bed-baht zât[14]
Dostu ger zehr-i mar içse olur âb-i hayat
Hasmı su içse döner elbetde zehr-i mâre su

Rûz-ı Handek darbesinden oldu seng-i hâre[15] riz
Her bir ef'alinde bin hikmet bulur ehl-i temiz[16]
Eylemiş her katreden bin bahr-ı rahmet mevc-hiz
El sunup urgaç vuzû içün gül-ı ruhsâre su

Mübtelâ-yi aşk olanlar derbederdir muttasıl
Şavk-i vuslatdan özünden bî haberdar muttasıl
Hâk-i pâyine yetem der ömrlerdir muttasıl
Başını daştan daşa urup gezer âvâre su

Rahmeten lil-âleminden eylemiş eşyâ zuhûr
Nuru vermiştir bütün zerrâta aheng-i surûr[17]
Zerre zerre hâk-i dergâhına ister sala nur
Dönmez ol dergâhdan ger olsa pâre pâre su

Ey nebiy-yi muhterem men mâil-i ahlâkınam
Meşreb-i aşkımdan elbet hem reh-i uşşâkınam
Yâ habîb Allah ya hayra'l-beşer müştâkınam
Eyle kim leb-teşneler yanub diler hemvare su

Kubbe-i hadrâda her kim itse ibrâz-ı hüner
Hak katından ecri bin misliye kendüye döner
Çeşme-i hurşîdden her dem zülâl-i feyz iner
Hâcet olsa merkadın tecdid iden mi'mâre su

İ'timadım gerçi yok ef'alıma, irfânıma
İlticâ kıldım bu yüzden rahmet-i rahmânıma
Bîm-i dûzah nâr-i gam salmış dil-i sûzânıma
Var ümidim ebr-i ihsanın sepe ol nâre su

Sîret-i pâkin[18] olup dâim Sarâyî rehberi
Na'tını terbi' idüp kılmış sözünün zîveri
Yümn-i na'tından güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nisandan dönen tek lu'lu-i şehvâre su

Hasret-i didârdan tâ haşr hîç kurtulmayam
Arz-i dîdâr etdiğin ol gün hasâret bulmayam
Umduğum oldur ki rûz-i haşr mahrûm olmayam
Çeşme-i vaslın vire ben teşne-i dîdâre su.

Mikâyil BAYRAM

1. Buluyor, bulur
2. En uygun olan hüküm
3. Bağışlar, affeder
4. Batıl olan şey
5. Rağbet eden, edici
6. Saçan
7. Özet olarak
8. Şuh, zarif, güzel
9. Dünya ve içindekiler
10. Kale ve zırh
11. Örnek, numune
12. Altın sandal, Yani İslâm dini
13. Zikr yani Kur'an-ı Kerim ve Kur'an Mucizesi
14. Kişi, fert
15. Sert taş, granit, Riz: dökülme, dağılma
16. İyi ile kötüyü tefrik eden
17. Sevinç ahengi, yaşama zevki
18. Temiz yaşayan, örnek yaşayış